

Onderwijstijd, regels en ruimte op een rij

Primair onderwijs

Inhoud

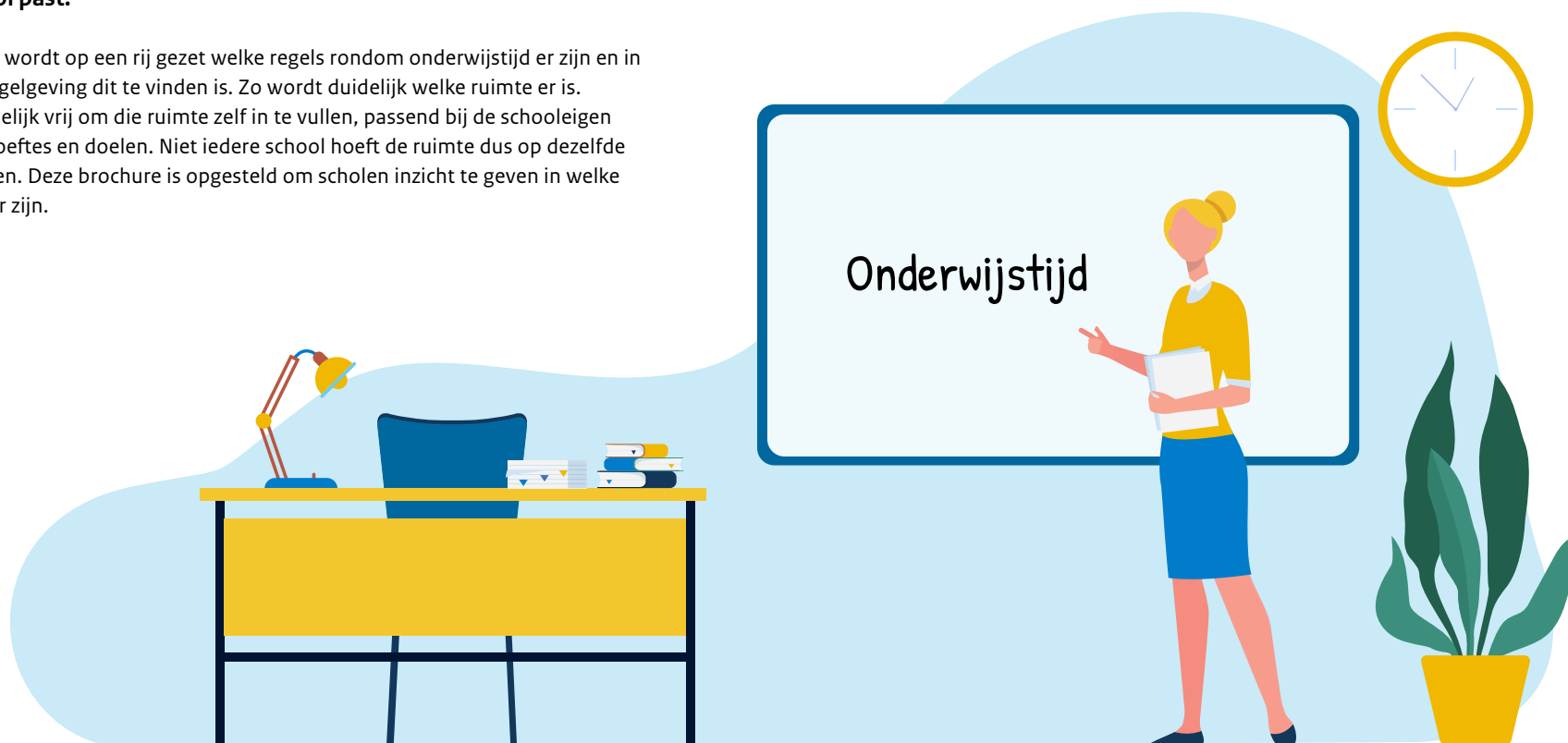
Inleiding.....	3	Wat wordt verder van een school verwacht bij de invulling van onderwijstijd?.....	10
Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over de hoeveelheid onderwijstijd?.....	4	Vrijwillige ouderbijdrage.....	10
Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over de schoolweek?.....	6	'Onder verantwoordelijkheid van'.....	10
Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over vakantie?.....	7	Locatie.....	11
Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over individuele roosters?.....	8	Onderwijs op afstand.....	12
		Vragen?.....	14

Inleiding

In de Wet op het primair onderwijs (WPO) staan diverse regels over onderwijstijd, zoals over de hoeveelheid onderwijstijd (urennorm) en de invulling ervan. Tegelijkertijd laten deze regels veel ruimte aan de scholen om de onderwijstijd anders in te vullen en deze te organiseren op een manier die bij de school past.

In deze brochure wordt op een rij gezet welke regels rondom onderwijstijd er zijn en in welke wet- en regelgeving dit te vinden is. Zo wordt duidelijk welke ruimte er is. Scholen zijn namelijk vrij om die ruimte zelf in te vullen, passend bij de schooleigen kenmerken, behoeftes en doelen. Niet iedere school hoeft de ruimte dus op dezelfde manier in te vullen. Deze brochure is opgesteld om scholen inzicht te geven in welke mogelijkheden er zijn.

Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over de hoeveelheid onderwijstijd?

Onder meer het volgende (artikel 8, WPO):

- Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen;
- In acht aaneensluitende schooljaren ontvangt een leerling minimaal 7.520 klokuren onderwijstijd. Dit wordt ook wel de urennorm genoemd;
- Een leerling moet in beginsel binnen acht aaneensluitende schooljaren de school kunnen doorlopen en in die tijd de minimale onderwijstijd ontvangen;
- Een leerling moet in de eerste vier jaar (groepen 1 t/m 4) minimaal 3.520 uur onderwijstijd ontvangen;
- Een leerling moet in de laatste vier jaar (groepen 5 t/m 8) minimaal 3.760 uur onderwijstijd ontvangen.

De wet bepaalt het minimum aantal uren. Meer uren geven mag altijd. Dit wordt in de praktijk ook vaak gedaan om een buffer op te bouwen voor wanneer door calamiteiten de minimumnorm niet gehaald wordt. Dat geeft ook meer mogelijkheden voor flexibiliteit.

Het totaal aantal onderwijsuren over de acht schooljaren en per bouw liggen vast, maar er is ruimte om daarbinnen te variëren. Dit betekent bijvoorbeeld dat als ervoor wordt gekozen om in groep 1 of 2 minder onderwijstijd te geven, deze groep in de volgende jaren (tot en met groep 4) meer onderwijstijd krijgt.

De wet schrijft voor dat de onderwijsactiviteiten evenwichtig over de dag worden verdeeld (artikel 8, WPO). Scholen kunnen zelf de begin- en eindtijden van de schooldag bepalen, omdat dat geen onderdeel van de onderwijswetgeving is. Ze zijn daarbij uiteraard wel gebonden aan andere wet- en regelgeving zoals de Arbeidstijdenwet en de cao. De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht als het gaat om het vaststellen van de onderwijstijd (artikel 13, Wet medezeggenschap op scholen).

Ook de verdeling van het aantal uren onderwijstijd per dag, week, maand, jaar en over de acht schooljaren, wordt niet voorgescreven in de onderwijswetgeving. Zo kunnen meerdere vak- en vormingsgebieden in thema's worden opgenomen. Scholen zijn vrij in de inrichting hiervan, evenals in de frequentie van aanbieden. Een voorwaarde is wel dat alle kerndoelen in voldoende mate aan bod komen en de onderwijsactiviteiten evenwichtig over de dag worden verdeeld. Ook project- of themaweken kunnen daaronder vallen. De verantwoording hierover is aan de school.

Les op woensdagmiddag, zoals bij een vijf-gelijke-dagenmodel, behoort ook tot de mogelijkheden. Regels over pauzes, overblijven en de relatie met de kinderopvang staan in andere wetgeving.

De school bepaalt zelf hoe ze inzichtelijk maakt dat er voldoende tijd aan onderwijs wordt besteed. Wel moet de schoolgids informatie bevatten over de wijze waarop de verplichte onderwijstijd wordt benut (artikel 13, lid 1 onder d, WPO).

Een pauze van 15 minuten per ochtend is inbegrepen in de berekening van de onderwijstijd. Als scholen deze pauze willen verlengen, of de lunchpauze willen meerekenen als onderwijstijd, zijn er bepaalde voorwaarden. Zie daarvoor de [uitleg](#) op de website van de Inspectie van het Onderwijs (inspectie).

Internationaal vergelijkend onderzoek naar het aantal lesuren

In 2020 is een internationaal vergelijkend onderzoek uitgevoerd naar de urennorm in het primair onderwijs. Het onderzoek verkent onder meer in hoeverre een verlaging van de urennorm positieve effecten kan hebben op de werkdruk van het onderwijzend personeel. Daarbij geldt als randvoorwaarde het behoud van de onderwijskwaliteit. Met het vergelijkende onderzoek zijn de effecten van de urennorm op zowel leraren als op leerresultaten onderzocht.

Uit het onderzoek blijkt dat Nederlandse leerlingen in vergelijking met leerlingen in andere landen relatief veel onderwijs krijgen. De hoeveelheid onderwijstijd is echter niet één op één te koppelen aan de leerresultaten van leerlingen en daarmee aan onderwijskwaliteit. Ook andere factoren zijn van invloed. Er zijn ook studies die geen of zelfs een negatief verband vinden tussen het aantal uren en de leerresultaten. De onderzoeksliteratuur is hierover niet eenduidig.

Het onderzoek benadrukt dat vooral een effectieve invulling van onderwijstijd bepalend is voor de vraag of meer onderwijstijd leidt tot hogere leeropbrengsten. Ook de kwaliteit van de leraar is essentieel.

Het effect op leerresultaten is bovendien context- en leerlingafhankelijk: meer of minder onderwijstijd levert niet per definitie voor alle leerlingen hetzelfde op. Achterstandsleerlingen en leerlingen uit economisch minder welgestelde gezinnen hebben meer profijt van meer onderwijstijd dan hun medeleerlingen.

Minder onderwijstijd betekent niet automatisch positieve effecten voor leraren. Het aantal lesuren is niet bepalend voor de stress die zij ervaren in hun werk, terwijl administratieve taken, communicatie met ouders en zorgen over leerlingen met gedragsproblemen wel een sterk effect hebben op de ervaren werkdruk.

Een advies uit het rapport is daarom om de bredere discussie te voeren over de volledige tijd die leraren aan schoolwerk besteden en niet enkel stil te staan bij de urennorm.

De onderzoeksresultaten vormen geen aanleiding om de urennorm aan te passen. De [regering](#) heeft daarop besloten dat de urennorm daarom 7.520 uur blijft.

Het hele onderzoeksrapport [Onderwijstijd: meer of minder?](#)

Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over de schoolweek?

Het uitgangspunt is dat een schoolweek vijf dagen telt. In de laatste zes schooljaren (groep 3 t/m 8) mag maximaal zeven keer per jaar een vierdaagse schoolweek worden georganiseerd. Deze weken moeten evenwichtig over het jaar worden gespreid.

De WPO schrijft niet voor dat de schoolweek op maandag moet beginnen of op vrijdag moet eindigen.

Zolang aan de urennorm voldaan wordt, kan een school dus zelf een keuze maken in de spreiding van uren over de dagen en de week. In de praktijk kunnen diverse modellen ontstaan. Enkele zijn hieronder kort toegelicht.

Het Hoorns model

Begin- en eindtijden zijn gelijk aan de meest gebruikte schooltijden, maar alle kinderen zijn zowel de woensdag- als vrijdagmiddag vrij. De onderwijstijd in de onder- en bovenbouw wordt aan elkaar gelijkgesteld (minimaal 940 uren per jaar). Het Hoorns model is mogelijk omdat scholen de uren van leerlingen anders over de acht leerjaren kunnen verdelen. In dit model krijgen leerlingen elk jaar evenveel onderwijstijd.

Continuurooster

Het continuurooster lijkt op de meest gebruikte schooltijden, maar er is sprake van een kortere middagpauze. In de pauze blijven alle kinderen op school over. De schooldag eindigt hierdoor ook vaak wat vroeger.

Vijf-gelijke-dagenmodel

Dit model omvat een continuurooster waarin de vijf schooldagen eenzelfde duur hebben. De leerlingen blijven in dit model tussen de middag over op school.

Bioritme-model

Het leren volgt het bioritme. In de ochtenduren is er tijd voor leren en presteren. Daarna volgt een lange middagpauze met opvang waarin de kinderen kunnen eten, sporten, rusten of aan activiteiten kunnen deelnemen. Later in de middag is er opnieuw tijd voor repeteren en verwerken.

Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over vakantie?

De minister stelt negen vakantieweken vast. Te weten: één week meivakantie, zes weken zomervakantie en twee weken kerstvakantie (artikel 15, 2e lid, WPO en de [Regeling vaststelling schoolvakanties 2019-2022](#)). Lessen of activiteiten die tijdens deze vakanties op een school worden aangeboden, bijvoorbeeld zomerscholen, mogen dus niet meegeteld worden als onderwijstijd.

Vakantieweken die niet op landelijk niveau worden vastgesteld, kunnen op bestuurs- of schoolniveau vastgesteld worden. Scholen hebben de vrijheid om te beslissen of, hoeveel en hoe de niet centraal vastgestelde vakantieweken worden gepland. Een school kan deze weken flexibel inzetten of kan bepalen dat deze flexibel worden opgenomen. Zie het voorbeeld in het kader. Een school mag ook kiezen hoeveel vakantie wordt ingepland naast de negen door de minister vastgestelde weken. Dit zijn gewoonlijk drie extra weken, maar dat kunnen er ook meer of minder zijn. Hierbij moet er wel voor gezorgd worden dat leerlingen de minimale onderwijstijd krijgen (zie hiervoor) en dat er sprake is van een evenredige verdeling van het onderwijs over de acht schooljaren, het schooljaar en de dag.

Voorbeeld van een school die de vakantieweken flexibel invult:

Een basisschool werkt met 3 flexibele vakantieweken. Dit geeft ouders de mogelijkheid om de herfst, voorjaar- en (1 extra week van de) meivakantie op een ander moment op te nemen. De school garandeert binnen het onderwijs een doorlopende leerlijn, ook bij onderbrekingen door een flexibele vakantie. Om dit in goede banen te leiden en gelijke kansen te creëren voor alle kinderen hanteert deze school onder andere de volgende spelregels:

- De school informeert de ouders vooraf over bijzonderheden tijdens de weken die opgegeven kunnen worden.
- Ouders geven in de maanden mei/juni de gewenste vakanties door.
- Vakantieweken moeten per volledige week aaneengesloten worden opgenomen in het lopende schooljaar. Vakanties kunnen niet aaneengesloten aan de zomer- of kerstvakantie worden opgenomen.
- Aanvragen kunnen gedurende de 4 weken dat de aanmelding open staat worden gedaan. Wat te laat, of op een verkeerde manier, wordt doorgegeven wordt niet in behandeling genomen.
- Iemand die geen keus maakt voor flexibele vakanties maakt automatisch gebruik van het reguliere aanbod.
- Eenmaal doorgegeven vakanties kunnen na de sluitingsdatum niet meer gewijzigd worden.
- Er kunnen buiten de flexibele vakanties geen andere vakanties of vrije dagen voor vakanties worden aangevraagd. De enige verlofgronden die verder gelden zijn de gronden voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek (artikel 11, Leerplichtwet).

Ongeacht de keuze voor de vakantieplanning, is het van belang dat de indeling van de onderwijstijd voorafgaand aan de start van het schooljaar bekend is, zodat dit in de schoolgids kan worden opgenomen. Ook moet de oudergeleding van de medezeggenschap met de indeling van de onderwijstijd op voorhand hebben ingestemd (artikel 13, eerste lid, sub h, WMS).

Wat staat er in de Wet op het primair onderwijs over individuele roosters?

Het is mogelijk om te werken met individuele roosters voor leerlingen. Uiteraard moeten ook individuele roosters voldoen aan de relevante wet- en regelgeving op het gebied van onder andere onderwijstijd, onderwijsprogramma en bevoegd onderwijspersoneel.

De inzet van roosters op individueel niveau is altijd afhankelijk van de omstandigheden. In het algemeen zijn in ieder geval de volgende voorwaarden van toepassing:

- Individuele roosters worden over een langere periode vastgesteld, zodat helder is wat het onderwijsprogramma van een leerling is en kan worden bepaald wanneer leerlingen aanwezig moeten zijn.
- De roosters van individuele leerlingen worden vastgesteld in overleg tussen ouders en school. Dit is onder verantwoordelijkheid van de school.
- De roosters liggen ter inzage op school, voor de leerplichtambtenaren en de inspectie; dit mag ook digitaal.
- Er is formele instemming van de betrokkenen (medezeggenschapsraad, leraren, schoolleiding) voor het werken met individuele roosters. Dit geldt dus niet voor ieder individueel rooster afzonderlijk.
- Het is aan het bevoegd gezag en de school om de ruimte te bieden voor individuele roosters. Voorwaarde is wel dat deze mogelijkheid toegankelijk is voor alle leerlingen, tenzij hun educatieve behoefte niet gebaat is bij individuele roosters. Andere aspecten, zoals een bijdrage van ouders of het niveau van de leerling mogen hierbij geen rol spelen).
- In de schoolgids moet beschreven worden hoe de onderwijstijd wordt benut.
- De regels uit de WPO met betrekking tot de onderwijstijd worden nageleefd.

Tip: Het is belangrijk dat een school zich bij alle afwijkingen afvraagt of de afwijking van het rooster:

- het beoogde doel dient;
- organisatorisch kan;
- veilig kan worden uitgevoerd;
- bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs (aan deze leerling);
- onder verantwoordelijkheid van de school (het bestuur) kan vallen.

Als een school met individuele roosters werkt, bepaalt het bevoegd gezag van tevoren hoe het onderwijsprogramma voor een individuele leerling eruit ziet. Ouders kunnen dus niet naar eigen wens en kort van tevoren om verlof vragen en daar het rooster op aan laten passen. Strippenkaartconstructies, waarbij ouders een aantal vrij in te vullen vrije dagen hebben ('strippen'), zijn dus niet toegestaan.

Er zijn ook situaties waarin een leerling tijdelijk kan afwijken van de onderwijstijd. Bijvoorbeeld vanwege psychische of lichamelijke redenen of als er sprake is van gewichtige omstandigheden.¹

¹ Beleidsregel uitleg 'specifieke aard van het beroep' en 'andere gewichtige omstandigheden' bedoeld in de Leerplichtwet 1969.

Wat wordt verder van een school verwacht bij de invulling van onderwijstijd?

Vrijwillige ouderbijdrage

Voorop staat dat onderwijs kosteloos is. De toelating tot het onderwijs mag niet afhankelijk worden gesteld van een geldelijke bijdrage van de ouders (artikel 40, WPO). Daarom is een ouderbijdrage altijd vrijwillig.

‘Onder verantwoordelijkheid van’

Onderwijs, en dus de invulling van de onderwijstijd, wordt gegeven door degene met een bevoegdheid of degene die op weg is naar een bevoegdheid (artikel 3, WPO). In de [Handreiking lerarentekort](#) staat als volgt beschreven welke mogelijkheden er in dit verband zijn:

- Leraarondersteuners en onderwijsassistenten zijn niet bevoegd om zelfstandig onderwijs te geven.
- Onderwijsondersteunend personeel kan wel onderwijsinhoudelijke taken verrichten, leerlingen begeleiden bij het zelfstandig werken, of groepjes leerlingen begeleiden op aanwijzing en onder verantwoordelijkheid van de bevoegde leraar.

Vaak wordt de volgende vraag gesteld:

- Mag een leerkracht in een ander lokaal zijn, terwijl een onderwijsassistent de leerlingen begeleidt?

Op die vraag is geen eenduidig antwoord te geven. Dit is de verantwoordelijkheid van het bestuur/de school en dit kan per situatie verschillen. Het hangt bijvoorbeeld af van de inrichting van het schoolgebouw of van de duur van de begeleiding door een onderwijsassistent. Belangrijk is dat een school/bestuur kan uitleggen waarom bepaalde beslissingen genomen zijn en wat de relatie is met de onderwijskwaliteit. Daarbij kan het gaan om factoren als de samenstelling van het personeel, specifieke (personele) situatie, groepsgrootte, kenmerken van de leerlingenpopulatie, kenmerken van het gebouw, duur van de maatregelen, et cetera. Als er structurele maatregelen genomen worden op het punt van de onderwijstijd is het nodig stil te staan bij de effecten op de onderwijskwaliteit. Het kan helpen als scholen in die afweging ook alternatieve scenario's verkennen en toetsen op voor- en nadelen.

Voorbeelden uit de praktijk:

Hieronder zijn enkele voorbeelden beschreven die dus niet een-op-een kunnen worden overgenomen, maar wel illustreren dat de context bepalend is voor de gekozen vorm.

Sommige scholen gebruiken protocollen waarin wordt beschreven dat bijvoorbeeld tijdens een gymles strengere eisen aan de verantwoordelijkheid van de leraar gesteld worden dan aan een lessituatie op een leerplein. Dat kan bijvoorbeeld te maken hebben met gevaar voor ongelukken en blessures tijdens de gymles, zoals oefeningen met de bok of op de brug. Hetzelfde geldt voor momenten waarop groepen leerlingen zich door het verkeer bewegen.

Ook zijn er scholen die zelf voor hun leerlingen diploma's of bewijzen van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid afgeven, waarmee ze leerlingen individueel meer bewegingsruimte geven. Dat kan bijvoorbeeld gaan om het hanteren van gereedschappen (soldeerbouten, gutsen). Of om even de klas uit te mogen, als zij bijvoorbeeld behoefte hebben aan bewegingsactiviteiten tussendoor. Uiteraard blijft de school eindverantwoordelijk. Op dezelfde wijze kunnen leerlingen die meer dan gemiddeld behoefte hebben aan werken met hun handen in plaats van met hun hoofd, de gelegenheid krijgen stage te lopen bij praktijkberoepen (fietsenmaker, in de schooltuin helpen, et cetera). Ook hierbij kan de school zich achteraf verantwoorden over het waarom.

Tip: ook hier is het belangrijk dat scholen de afweging maken of de maatregel:

- het beoogde onderwijskundige doel dient;
- organisatorisch kan;
- veilig kan worden uitgevoerd;
- bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs (van deze leerling);
- onder verantwoordelijkheid van de school (het bestuur) kan vallen.

Oudere leerlingen kunnen jongere leerlingen begeleiden bij verschillende activiteiten. Bij het tutorlezen komt dit al op grote schaal voor. Sommige scholen laten leerlingen uit de hoogste groep kleuters bij toerbeurt begeleiden (bijvoorbeeld voorlezen), waarbij dit zowel voor de jongere als de oudere leerling een onderwijsdoel dient. Denken en organiseren vanuit onderwijskundige doelen, ook voor de oudere leerlingen, kan leiden tot creatieve en flexibele vormen van onderwijs.

Een school heeft dus ruimte op het gebied van personele inzet en bij de inrichting van het onderwijs als zij de gekozen invulling kan uitleggen en verantwoorden.

Locatie

Ook over de locatie van het onderwijs worden vaak vragen gesteld als:

- Mag een groepje leerlingen onder leiding van een ouder op excursie naar de bakker?
- Mag een leerling onder schooltijd een paar ochtenden les krijgen op een middelbare school?

Hoewel uit verschillende wetsartikelen blijkt dat 'de school' de locatie van het onderwijs is, zijn andere locaties niet expliciet uitgesloten. Excursies zijn bijvoorbeeld ook mogelijk.

Wetsartikelen waaruit volgt dat de school de locatie van het onderwijs is

Art 1 Begripsbepalingen

Basisschool: Een school waar basisonderwijs wordt gegeven, niet zijnde een speciale school voor basisonderwijs.

Artikel 8 Uitgangspunten en doelstelling onderwijs

9. Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat a. de leerlingen in beginsel binnen een tijdvak van 8 aaneensluitende schooljaren de school kunnen doorlopen.

Artikel 10 Kwaliteit onderwijs

Het bevoegd gezag draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs op de school.

Verder bepaalt artikel 1, onder b1 van de Leerplichtwet dat een school in de zin van de Leerplichtwet is: “een openbare of een uit de openbare kas bekostigde bijzondere basisschool, speciale school voor basisonderwijs”. En op grond van art. 4 LPW moet een leerling de school geregeld bezoeken, waarbij geregeld bezoek plaatsvindt, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd.

Verder bepaalt artikel 15, eerste lid, WPO het volgende:

Indien een leerling gedurende een deel van het onderwijsprogramma onderwijs ontvangt op een andere school, op een school voor speciaal onderwijs, op een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, dan wel op een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs telt de tijd gedurende welke de leerling dit onderwijs ontvangt mee voor het aantal uren onderwijs dat de leerling ten minste moet ontvangen.

Voorbeelden uit de praktijk

Scholen kunnen ervoor kiezen excursies en uitstapjes te organiseren die het onderwijs levendiger maken. Bijvoorbeeld door in de praktijk te tonen hoe iets werkt of gemaakt is. Dit hoeft niet per se met de hele klas tegelijk. Denk aan excursies naar het bos onder begeleiding van de boswachter of een bezoek aan de fietsenmaker in het kader van techniekonderwijs.

Een belangrijke afweging die scholen dienen te maken is allereerst de veiligheid van leerlingen. Daarnaast gaat het om aspecten van de onderwijskwaliteit zoals afwisseling van les- en leeractiviteiten, inspelen op de belevingswereld van kinderen, afstemmen op doelgroepen van leerlingen, inspelen op leerstijlen, verwachte effecten op de motivatie van leerlingen en beoogd leereffect. Ook bij uitstapjes en excursies is de school verantwoordelijk en dient er sprake te zijn van situaties onder verantwoordelijkheid van een bevoegde leraar. Ook hier is de afweging en verantwoording achteraf weer aan de school.

Langdurig les ontvangen in het buitenland is in principe niet toegestaan. De Leerplichtwet (LPW) heeft een territoriale werking. Dit betekent dat leerlingen niet aan de Leerplichtwet voldoen als zij in het buitenland onderwijs ontvangen. Dit geldt ook voor een wereldreis, ook al wordt dat verzorgd door een daartoe bevoegde leerkracht. De leerplichtwet biedt wel een vrijstelling voor leerlingen die in Nederland wonen, maar in het buitenland les volgen. Daarbij gaat het hoofdzakelijk om leerlingen die wonen in grensgebieden. Zij vallen wel onder de Leerplichtwet. Zij kunnen een beroep doen op de vrijstelling in artikel 5, onder c, LPW.

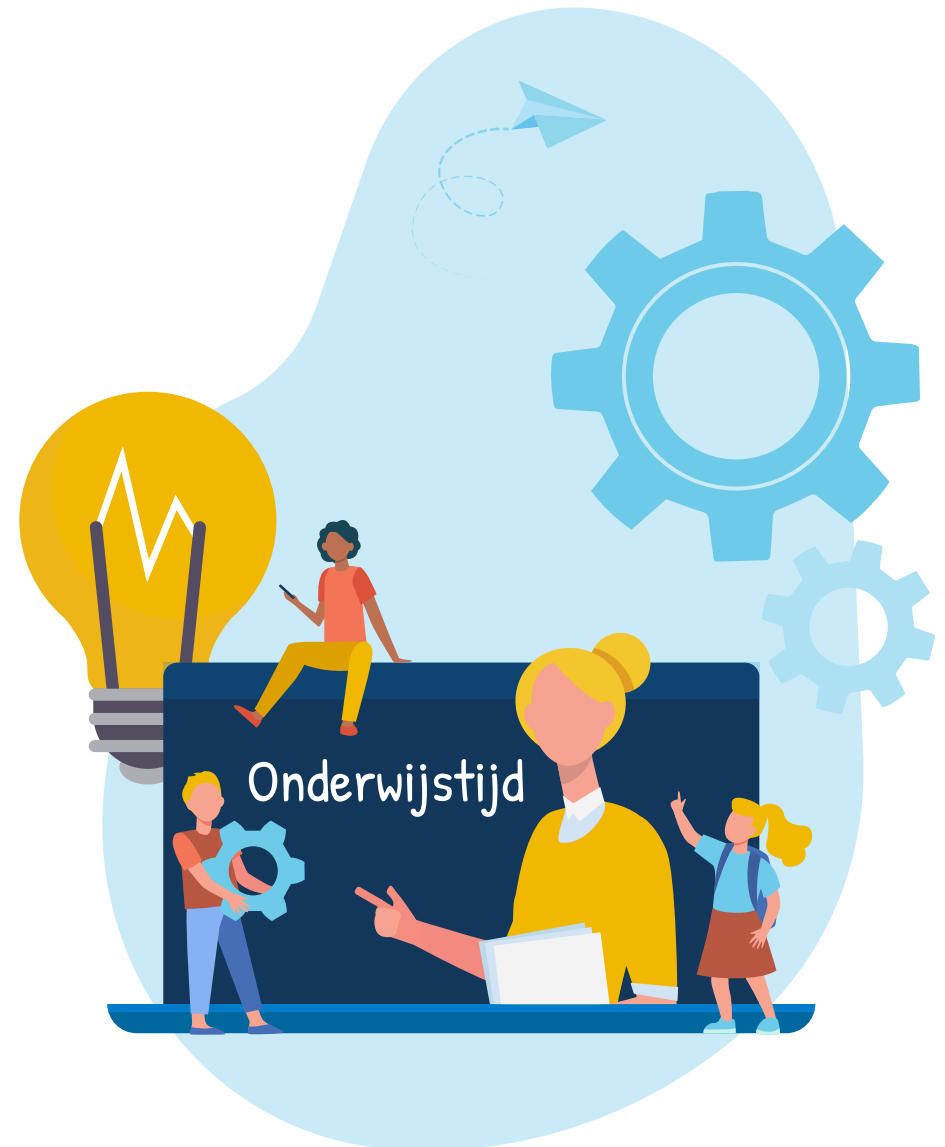
Onderwijs op afstand

Voor het primair onderwijs, inclusief het (v)so en het sbo, is het uitgangspunt dus dat het onderwijs op school moet plaatsvinden. Onderwijs op afstand is slechts een tijdelijk alternatief voor leerlingen die niet naar school kunnen. In bijzondere gevallen, bijvoorbeeld tijdens de schoolsluitingen in verband met de coronacrisis, kan het voorkomen dat noodgedwongen afstandsonderwijs moet worden verzorgd.

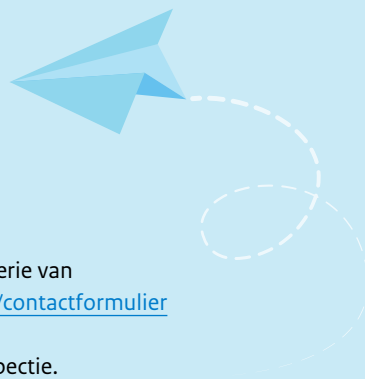
Anders organiseren

In het primair onderwijs zijn er diverse vormen om het onderwijs anders te organiseren. Lang niet alle scholen hebben het klassieke model van één leerkracht voor één leeftijdsgroep in één lokaal. De aanleiding om het onderwijs binnen een school anders te organiseren kan ook per school verschillen. Het aantal leerlingen kan dalen, waardoor groepen moeten worden samengevoegd. Het lerarenteam kan zich specialiseren in bepaalde vakgebieden, waardoor groepen niet meer per definitie één leerkracht hebben. De persoonlijke leerlijn kan worden vormgegeven door kinderen op niveau te groeperen in plaats van op leeftijd.

Elke school maakt zijn eigen keuze en afweging. Scholen kunnen organisatievormen combineren of keuzes maken in de mate waarin een nieuwe organisatievorm wordt doorgevoerd.

Vragen?

Heeft u vragen over deze brochure? Neem dan contact op met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. <https://www.rijksoverheid.nl/contact/contactformulier>

Heeft u vragen over toezicht? Neem dan contact op met de Onderwijsinspectie. <https://toezichtresultaten.onderwijsinspectie.nl/contactformulier>

Deze brochure gaat in op de huidige situatie in het primair onderwijs op het moment van publicatie van deze handreiking.

Mocht er na het moment van publicatie iets veranderen in wet- en regelgeving, het toezicht van de inspectie of andere punten, dan wordt u daarover geïnformeerd via de gebruikelijke kanalen van OCW en de inspectie.

Aan de in deze brochure genoemde voorbeelden kunnen geen rechten worden ontleend.

Augustus 2021